

מקח טעות

שבוע ג'

- ◀ שו"ת הרא"ש סי' צ"ו אות ו' (2)
- ◀ שו"ת הר"י מיג"ש סי' נ"א (2)
- ◀ שו"ע חו"מ סי' רל"ב סעי' ה' (3)
- ◀ פרישה סי' רל"ב אות ה' (3)
- ◀ ב"ח סי' רל"ב אות ד' ד"ה אין מחשבין (3)
- ◀ שו"ת מנחת יצחק ח"ז סי' קכ"ז (4)

שבוע ד'

- ◀ גמ' חולין דף נ: ת"ר - דף נא. א"ל רב ספרא (5)
- ◀ רש"י ד"ה בידוע שהוא ג', תוס' ד"ה המוציא מחבירו (5)
- ◀ רא"ש סי' ל"ד (5)
- ◀ שו"ע חו"מ סי' רל"ב סעי' י"א וסעי' ט"ז, סמ"ע ס"ק ל"ה (6)
- ◀ שב שמעתתא ב' אות ד' ד"ה וכן נראה מדברי הרשב"א (6)
- ◀ משפט שלום סי' רל"ב סעי' י"א ד"ה ונמצאת (7)
- ◀ שו"ע חו"מ סי' רל"ב סעי' י"ב (7)
- ◀ משפט שלום סי' רל"ב סעי' י"ב ד"ה שם בהגה"ה (7)
- ◀ שו"ת שבט הלוי ח"א סי' ז' אות ב' וגי' (8)

שו"ת הרא"ש כלל צ"ו אות ו'

ואמר אשר שאלה ראובן ושמעון היו באישיבילי ויש לראובן בנים בקרענה ושניהם היו מכירין בהם במוצאיהם ובמוצאיהם וחכונתם ולורחם והסכמתו יחד שימטר ראובן לשמעון הבנים בסכום ממון ועשו ביניהם שמי קנסות שלא יחזרו בהם ולאחר ג' חדשים נעשה המכר ובין הסכמה והמכר באו טחים לקרענה וחגו בבנים ההם וקלקלו בהם מקצת מקומות ועשו כוחלי הבית מחמת אש שהדליקו בו ועקרו דלתי הבית והחלונות. וגם הקהל מכרו במס שיהיה להם על הבנים דלחות סתור והבית ושמעון רוצה לחזור במקח כי נהגלגל קודם גמר המקח והוא לא ידע וכו' מקח טעות וראובן אומר שדבר מועט הוא הקלקול לעד^ל ערך הבית והוא יגבה מדמי המכר קלקול הבית על פי ערך שמאים ושמעון אומר אדרבה מפני שהוא תשוב מאד קלקול מועט נחשב בו למוס גדול וכו' מקח טעות רואה אני את דברי ראובן כי בית מכר לו עדיין נקרא בית אם אירע בו קצת קלקול מוס עובר הוא ובדמים שהוא מנכה לו יחזור הבית לקדמותו ואין כאן מקח טעות :

שאלות ותשובות הרא"ש אשר בן יחיאל (רא"ש) עמוד מס 189 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ת הרא"ש מיגא"ש סי' נ"א

הסמל הוא פלמו חבל הוא סמל אחר. כן העין כאן הואיל והחיקון הוא בטוף בין הכפס בסמלין קלם הסמלי כרי הוא כאלו הם בנים אמרים וזהו אופן בנים שמשו החליפין עליהם. ואמנם מוס שיהיה מחפירות שיהו בקרקע וכיוצא בה כמו צרות שיחין ומערות גם כי אין כאן דבר שיאמר עליו פנים חדשות באו לכאן להיות הכתן. והכפלים שהארים על הדך שהיו עליו בעת החליפין ולא נשתנה מהם דבר עם כל זה להיות המוס בעצם הבנים אפי' שעשה בקרקע רצפת אבני שיש וכל בעל חבונס יאמר שנחקן הקרקע בה חיקון שלם הואיל והיו הבנים בלתי שלמים בעת החליפין החליפין בעלים מעיקרם ואפילו שיחקן אותם עתה. ורואים לזה מה שאמר (כסופה דע"ד ע"צ) הלכה אלא רופא ורופא אותה אינה מקודשת ל"ש כאן להיות נוף הבנים חסר צד. החליפין ולא יאכל אלא בחוספת זו שנחוסף בה עתה ואמנם אמרם ה"ל אלא רופא ורופא אותה כרי זו מקודשת כבר נתנו טעם לזה ששם דעב למיחב סן דו דאמר ר"ל עב למיחב סן דו מלמיחב ארמל' שסיבב זו מיוחדת בדיון זה בלבד ולא גמריק מיהס לדינא אחרית'. ואיכא מאן דמפרש לענין האו דאמריק ולמאן דאמר הילך פטור קרקע אמאי אצטריך קרא למעוסי וזה כל קרקע הילך הוא לי אצטריך קרא למעוסי כיכא דאמר בה צרות שיחין ומערות וקאמר משום דלאו ממוןא קמטין ליה אלא חקוי בעלמא דמשמע דכי מתקן ליה להטאו צרות כגון דאיתי עפרא וקא עלינא ח"י האו עפרא גופיה דנפק מנייהו קמחדר ליה. והא מלתא משבשחא. היא דלאו הייטע עממא דמילתא אלא משום דכי חפר ליה צרות שיחין ומערות לא הילך הוא דאלמלא לאו הייטע קרקע דקמטין ליה ומ"ה אצטריך קרא למעוסי דמ"ה דמטלטלין חייב בטעיה דמ"ה מודע במקלח קרקע ופטור :

מיגא"ש, יוסף בן מאיר הלוי עמוד מס 22 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

וישאלתם ראובן החליף עם שמעון בנים בזה ואמר זמן-טען שמעון ואמר שיש בבתי' מומין שלא ידע בהם ואמר לו ראובן כל המומים הודעתו אותם לך וסברת וקבילת' ושמעון השיב לר"מ פד סען ראובן ואמר ואפילו שיהיה בדברך שלא הודעתך מהם אלי אחקן מומין אלו בצופן שיסורו :

תשובה אם היו המומין הנזכרים נראין לעין ולא יתעלמו מכל הנכנס לבית הכ' ויש לראובן עדים שמעידים שנכנס בה שמעון בעת החליפין או אח"כ דברי שמעון שאמר שלא ידע בהם אין בהם עמם. ואם המומין בלתי נראים או שהיו נראים אך אין הם עדים שיסורו עליו שנכנס לבית בעת החליפין או אח"כ. השבועה מתקנת עליו שלא נכנס לה ולא ראה אותם ולא ידע בהם כלל ויתבטלו החליפין-אמנם מה שאמר לו גם כי לא ידעת מהם אני אחקן אותם לך בצופן שאסיר המומין הנזכרים. מכה ראוי להטבוח אם המומין הנזכרים אינם בגוף הבנים אלא באים אליהם ממקום אחר כגון אחת המים העוברת בזה או למר מים מקלח עליהם או שיש לאחד מן השכנים סגמיהם בבתיים ומה שיהיה כיוצא בזה שבהסברת המומין הנזכר ידעו הבנים שלמים ונקיים מבלתי שיחדש דבר בגוף הבנים כהם חייב שמתאר שסורו אותם המומין הנזכרים יסור החליפין קיימים-ואם יסור המומים בגוף הבנים כגון שהיו כחליהם כפי נגליהם שלמים ואינם אלא מודבקים או שהיה נעיס נראה שלם ונמצא שהוא נפסד-אפי' שגבה הכחלים בצופן שסר הרקבן שהיה בן וחליף הבין הנפסד החליפין אינם קיימין לפי שהבין והחדש שהוא מהדך בהם לא היה בבית קודם החליפין אבל נחחדש עתה אחר החליפין וכיה כאלו פנים חדשות באו לכאן מה שלא נעשו החליפין על כך. וזה דומה למה שאמרו לענין סמל שפעל שמים מתריסותו וסקנו שהוא עהור ונחטו ביניה לזה משום דפרים חדשות באו לכאן וכאלו אינו אותו

מיגא"ש, יוסף בן מאיר הלוי עמוד מס 22 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ע חו"מ סי' רל"ב סעי' ה'

כשאין בה כולן כו' ודאי כ"ס הוא דמחל
 כיון דלא נמצא אלא קצתם אלא חפ"י נמצא
 כולן
 ורוצה שומעון לחזור בו וראובן מוען [ס] שכיון שהוא מום עובר ינכה לו מן הדמים כדי שיחזור
 הבית לקדמותו (י) ויקיים המקח יד הדין עם ראובן : הנה (ז) [י] סהרי בית מוכר לו ועדיין נקרא בית
 וכן מום שאינו בגוף הבית כגון שיש לאחר דרך עליו או חמת המים עוברת שם משלם המום והמקח קיים אבל אם המום בגוף הבית
 כגון שאמר לו שיש לו כותל שלם ונמצא רבוע אינו יכול לכתוב לו כותל שלם וכל כיוצא בזה (הנהות מרדכי דבחוברת) :
 חו"מ ג קארן, יוסף בן אפרים עמוד מס 189 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

פרישה סי' רל"ב ס"ק ה'

(ס) שאלה לא"ה הרא"ש וצ"ב ב"ב. וכן הסכמה וסמך כ' דוק בשאלה למ"ש שכן הסכמה בלא עי"ס דאי לכו הכי פשוט ונחל' ללוקח על כל הקלקים שיצא לו
 דל"כ למ"ש לא ראש משלם על קצתם לזה אמר שכל מה שמשלם חזק ודע שאלו ה"כ בס"ס אך חפ"כ נסמך בהם הקלקול הוא דבר שיעתק ס' שאלה ינכה ס' וחסות ינכה
 פ' וכן כ' וכן כ' מלמ"ש ה"ל וכללו אמר כיון שהקלקול הוא דבר שיעתק כ' אמנם מדמי הסמך כ' ור"ל ודאי אם ה"ל הקלקול פחת ונסמך גזול ב"ס ה"ל כ"ס חפ"כ
 שכתב לומר אינו חסות ב"ס הקלקול חפ"י פ"י נכחו אבל הסמך שאין כפן אלא קלקול שיעתק וקל למקח שאלה לא יקבלו פ"י ויכ"י (הסמך) [נסמך] פחות פ"י ונחל' כ"ס חפ"כ :
 חו"מ ב יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס 219 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ב"ח סי' רל"ב אות ד' ד"ה אין מחשבין

וזהו
 שו"ס לאשה בדינים אלו : אין מחשבין
 פחת המום וכו'. כ"כ הרמב"ם לשם וצריך
 לפרש דדוקא באומר לחזור לו כשיעור פחת המום התם הוא דאינו יכול דיאמר
 הלוקח בחסן שלם אני רוצה אבל אם החסן מקבל תיקון שיחזור לקדמותו אין הלוקח
 יכול לחזור בו לפי מ"ש הרא"ש בסמוך בתשובה גבי בתים דבמוס שמקבל תיקון
 אין זה מוס ותימה א"כ אחאי כתב הראב"ד גבי שק של אגוזים דבהכיר בו דוקא
 אמר דע"ד שישלים לו נטלו אבל לא הכיר בו חזר וכי גרע חסרון אגוזים ממוס
 גמור היכא דלא ידע בו דבמוס עובר שמקבל תיקון החזור לקדמותו אינו יכול לחזור
 בו וכאן שצידו להשלים הסאה יכול לחזור פ' ואפשר לומר דהראב"ד נמי לא אמר
 אלא היכא דהלוקח נותן אמתלא לדבריו שהיה צריך לסאה של אגוזים לשעה
 ושבו אין לו צורך בהם ואדעתא דהכי שכתב יחזר אחר אגוזים להשלים הסאה
 ולהמתין לו עד שישלים לא הייתי קונה דאז אין לי צורך באגוזים ודכוותיה בקונה
 חסן או קרקע שהיה צריך לשעה ולאחר שעה אין לו צורך בהם דיכול לחזור בו
 ולומר דלא לקחו ע"ד שימתין עליו עד שימקן המוס אפילו הוא מוס עובר והרא"ש
 12: בתשובה לא מייירי דהיה צריך לאותן בתים לשעה ; וכן אם ירצה הלוקח לקחת
 חו"מ ב יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס 219 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ת מנחת יצחק ח"ז סי' קכ"ז

וכשתמש בו אחר שהוכר באונאחו אם הודיעו למוכר ואח"כ נשתמש בו לא אמרינן שמחל אונאחו אלא שחייב לשלם למוכר מכ שנתמש או מכ שהפסיד בתשמישו אם רצה המחלוקה לבעל במקח עשי"ה, יכניאו צ"ח מחנה אפרים (דיני אונאה סי' כ'), וכתב דהב"ד לענין מוס אם נמלא מוס במקח והודיע למוכר ואח"כ נשתמש בו נראה דיכול לחזור ולא אמרינן בכה"ג דמחל וא"י להחזיר, ובתשו' גליא מסכת (סי' ו') במעשה כזה שהקונה הודיעו למוכר שיש מוס במקח ואח"כ נשתמש בו, וכתב דר"ב גדול אי' פסק דהקונה יכול להחזיר המקח אלא שחייב לשלם מכ שנתמש והיא ז"ל האריך לחלוק על פסק הזה, משום דיש לחלק בין טענת אונאה לטענת מומים, דבשאלה בטענת אונאה אף ביהר משתות מ"מ גוף המקח ישר בעיניו ועיקר טענתו על תוספת דמים, שפיר י"ל דמוטיל הידיעה להמוכר כדי שידע שמה שהשתמש לא יכ"י מחילה, משא"כ בטענת מומים דלאין ¹²³⁴⁵⁶⁷ ציניהם טענת דמים כלל רק שאינו מתרצה בעיקר הקני' צידאי שאין שום תועלת צמה שהודיע להמוכר תביעת המוס שיכ"י לו רשות להשתמש בו ואם השתמש עכ"ח שהחפיים על מומו עיי"ש, וכיון שיש ספיקא דדינא בזה, כתב בפתי"ש שם דאין מוילאין מיד המוחזק עיי"ש.

והנה נד"ד אף דמיירי במומים מ"מ כיון דאין המדובר בביטול המכירה אלא שהקונה רוצה בחיקון המומים ה"ז דומה לאונאה יתר משתות הנ"ל דלכ"ע אם אמר לו הקונה תיכף מהמומים אף בנשתמש בו אח"כ אין כאן משום מחילה כנ"ל.

אמנם אם לא אמר הקונה להמוכר תיכף כשידע לו מהמומים, ונשתמש בו אח"כ, לבאורה אמרינן בזה דמחיל, אבל כד מצינת שפיר אינו כן, דהרי איתא שם בש"ע (סעי' ה') וז"ל, ראובן שמכר

ע"ד אחד שקנה בית דירה מקבלן א', ובאשר מפר לו הדירה ונכנס הקונה לתוכו מצא כמה דברים שלא נקשה בתיקונו, ואחרי שעבר בשנה ומחצה תבע מהקבלן שיתקן הכל בהלכתו, והקבלן אמר שכאשר עבר ב"כ זמן ולא אמר אינו מחויב לתקן, באשר שכל התנה בהחזרה שרק אם ימצא חסרון עד שנה מחויב לתקן ולא אח"כ, וגם שער אז ה"י לו שם פועלים שה"י מתקנים, ובעת להפציר פועלים חרישים יעלה לסכום גדול.

והנה בנוגע למש"כ שכן התנה בהחזרה, הנה בהחזרה עלמו כחוצ רק שאם ימלא קלקול בחוך שנה מחויב לתקן, אם לא נעשה הקלקול מחמת פשיעת הקונה, אבל לא אם ימלא קלקול אח"כ, אבל לא איתא שם שמחויב לומר לו תוך השנה. ועוד נדון דין מיירי בהחזרות שהיו מחילה שלא נעשו כראוי וע"ז לא איתא שם שום תנאי אימתי לריך לומר לו.

והנה פשיטא דאם יש דו"ד ציניהם איננה נעשה ואם בפשיעת הקונה יש לזכר ט"י בקיאים. **ומה** שיש לדון הוא בעיקר הלכה המבואר בחו"מ (סי' רל"ב סעי' ג') וז"ל המוכר לחבירו קרקע או עבד או שטר מטלטלין ונמלא במקח מוס שלא ידע בו הלוקח מחזירו אפילו לאחר כמה שנים שזה מקח טעות הוא והוא שלא ישתמש במקח אחר שידע במוס, אבל אם נשתמש בו אחר שראה המוס ה"ז מחל ואינו יכול להחזיר עכ"ל. וא"כ יש לדון גם בנד"ד דהרי צידאי נשתמש אחר שראה המומים ולא אמר כלום להמוכר מזה.

והנה אם כי אומר להמוכר מהמומים ואח"כ נשתמש בו, ה"י אפ"ל עפ"ד הריעצ"ה הוצא בשטמ"ק (צ"מ דני"ח ע"ב) והוצא בפתי"ש (סק"א) במחלוקה יתר משתות דהדין דהוי מקח טעות,

ז ווייס, יצחק יעקב בן יוסף יהודה עמוד מס 256 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

המשך מהנ"ל

שם) דבזה אפילו אם נשתמש בו אינו רא"י שמחל דהא שלו הוא, רק כשיכול להחזירו ולא החזירו אמרינן דמחל עיי"ש, וממילא כה"ד בנד"ד דא"ל להחזירו לא אמרינן דמחל, ועוד שייך בנד"ד לומר דהא דנשתמש בו הוי מחמת אונס דאין לו דירה אחרת, ובכה"ג דדד הפתי"ש שם דלא אמרינן דמחיל עיי"ש, ולא נשאר בנד"ד אלא הטענה דאלי אמר לו בשעה שבי' שם הפועלים ה"י עולה לו התיקונים צול הרבה יותר.

ובזה נראה לענ"ד דא"ל להחזיר לו רק כפי מה שענה לו התיקונים בשעה שבי' הפועלים עיבדים שם.

לשמעון בתיס שיש לו בעיר אחרת וקודם גמר המקח נכנסו עובדי כוכבים בבתיס וקלקלי קלח מקומית. ועשו הבתיס יעקרו ולתות הבית והחלונות ירלח לשמעון נחזור בו, וראובן עומן שבין שהוא מוס עובר יכנה לו מן הדמים כדי שיחזור הבית לקדמותו ויקיים המקח, הדין עם ראובן, יהיסיף בהג"ה שהרי בית מכר לו יעדיין נקרא בית, יבן מוס שאינו בגוף הבית יכ"י עכ"ל. וכנה בנד"ד ג"כ כל אלו המומים אינם חסרונות בגוף הבית רק שיש לתקנם. וא"כ אף אם יראה הקונה נחזיר צי אינו יכול ורק יש לו טענה עלי' לתקנם, וא"כ ה"ז דימה לאיגלת שחית דהדין דקנה ימחזיר אונאה. יכתב בנה"מ (מוכר בפתי"ש

— ¹²³⁴⁵⁶⁷ ¹²³⁴⁵⁶⁷

ז ווייס, יצחק יעקב בן יוסף יהודה עמוד מס 257 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שבוע ד'

גמ' חולין דף נ: - נא.

המסס ובית הכוסות: ^אתנו רבנן מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד כשרה משני צדדים טרפה ^בנמצא עליה קורט דם

בידוע שלפני שחיטה. וטרפה: הוגלד. קרוטט^א: בידוע שהוא ג' ימים קודם שחיטה. ואם לקחה^ב בתוך שלשה ימים הוא מקח טעות ולריך המוכר להחזיר לו מעותיו: ^אא הוגלד פי המכה. איכא לספוקי אי קודם מקח הוא אי לאחר מקח הוא ועל הטעם^ב שהוא מוציא מידו דמסתמא כל כמה דלא יהיב זוזי לא יהיב ליה חיתא ועליו להציא ראה שקודם מקח הוא דמספיקא לא מפקינן ממונא מחזיקיה: למאי נפקא מינה^א לא גרסינן: התם איכא מיד ^אמיסוך. כשנמצא נקב בלא מחט כשהדם יוצא הוא מתקנה בלחלוטית הצבר והולך לפי שאין לו היכן לידבק: מיסוך הוה פריך. הדם בנחת: רב עירא שמני. רב עירא שמני: ש"ח ליה. אבי דליתי לגביה: מפטייר בנפשות אנא. מכנים ומוציא התלמידים ומאספס ומעמידם לילך מבית המדרש: ^אע"א מרבי רבה. מר' יהודה הגשאי: רב הונא צפורה ור' יוסי מדא: מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות. מנפניס: מצד אחד. שלא היתה נראית מנחון: והפכה. לבית הכוסות ללד החילון: ומצא. על המחט כנגד פיה מנחון קורט דם: אמר אם

המוציא מחבירו עליו הראיה. פירוש על הלוקח להציא ראה שצדשות מוכר נטרפה אע"פ^א שלא נתן מעות עדיין כאן נמצאו וכאן היו כדאמרין בסוף פרק המדיר (כתובות טו:). והא דקרי ליה מוציא משום דמסתמא כל כמה דלא יהיב זוזי לא יהיב ליה חיתא והקשה ה"ר י"ט דבגדה פרק הרואה כחם (דף נה). תניא דקה עמיה וחלוקה והשאלתה לחברתה היא טהורה וחברתה תולה ומפרש רב ששת דלענין דינא חנן דלא מייחבא חברתה לכנס הצד ואמאי לא אמרינן כאן נמצאו וכאן היו כמו גבי צהמה דהכא וגבי מומין דסוף המדיר וי"ל דלא דמי דודאי כדי לקיים המכר וצקדושין^א סברא הוא דאמרין הכי שאומר המוכר ללוקח קח פרתך שצדשותך נטרפה והאז אומר לעצל קח אשתך שצדשותך נולד המום ואין לנו לעצל המעשה הזה אצל גבי חלוק ליכא למימר הכי ועוד גבי חלוק לעולם הוא צדשות הראשונה צעלת חלוק שלא צא ליד השניה צדשות מכר אלא צדשות שאלה ולא שייך למימר צדשות שאלה נמצאת ולא צדשות צעלת חלוק^א: **כיון** דאיכא מחט בסוף

בידוע שלפני שחיטה לא נמצא עליה קורט דם בידוע שלאחר שחיטה ^אהגלד פי המכה בידוע ששלשה ימים קודם שחיטה לא הגלד פי המכה המוציא מחבירו עליו הראיה ומאי שנא מכל נקובי דעלמא דאע"ג דליכא דם מריך מר התם ליכא מידי למיסוך הכא כיון דאיכא מחט אי איתא דקודם שחיטה הוא מיסוך הוה סריך א"ל רב ספרא לאביי חזי מר האי צורבא מרבנן דאתא ממערבא ואמר רב עירא שמני ואמר מעשה ובא לפני רבי מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד וטרפה שלח ליה לא אתא לגביה אזל הוא לגביה הוה קאי אאיגרא אמר ניהות מר וניתי לא נחית סליק הוא לגביה א"ל אימא לי גופא דעובדא היכי הוה אמר ליה מפטייר בנפשות אנא לעילא מרבי רבה והוה רב הונא ציפורא ורבי יוסי מדאא יושבין לאזוי וראא לאזי ררי רחמי עומצא ריוורי

לד חולין תלמוד בבלי עמוד מס 112הורדס עיי' תכנת אוצר החכמה

רא"ש סי' ל"ד

נמי מצ' נדדים טריפה. (קב) [ז] נמצא עליו (קב) קורט דם [ד] נא ע"א] בידוע שלפני שחיטה. (קב) לא נמצא עליו קורט דם בידוע שלאחר שחיטה. הוגלד פי המכה (קב) בידוע שהוא ג' ימים קודם שחיטה. לא הוגלד פי המכה [ק] המוציא מחבירו עליו הראיה. פי' על הלוקח להציא ראה שצדשות מוכר נטרפה (קב) ואע"פ שלא נתן מעות [ר] דכאן נמצא כאן היה. כדאמרין בשילהי המדיר בכתובות (שס) [ש] והא דקרי ליה המוציא מסתמא. דסתמא דמילתא כל כמה דלא יהיב דמי לא יהיב ליה חפלא. כתב רבינו אפרים ז"ל וכן צעל העיטור דוקא טריפות דמחמת מכה וכיוצא בה דאינו מצי ולא סליק אדעמיה דאיניש לאיתנויי.

לד חולין תלמוד בבלי עמוד מס 375הורדס עיי' תכנת אוצר החכמה

ואע"ג דלא אתני לוקח. [ג] וכ"ש צדשות דמיעוטא ניהו. (קב) ולי נראה כדברי רבינו אפרים ז"ל וצעל העיטור. דהכי נמי מפלגינן גבי טענת אונס בגיטין (כתובות דף ג.) דבאונס דשכיח לכולי עלמא אין טענת אונס מדמיצעי ליה לאיתנויי ולא אתני. (ו) ומה שהציא הרמב"ן ז"ל ראה משור ועבד לאו ראה הוא. דשאי התם שהמוכר מכיר צדשותי השור והעבד ועל זה סמך הלוקח ולא מתנה משום דשארית ישראל לא יעשו עולה ולא יאנהו במקחו. אצל דבצר שאין המוכר יודע כמו שהלוקח אין יודע צעל ליה ללוקח לאיתנויי צדשותי דשכיח ומדלא אתני אחולי אחיל וקנה כדרך כל לוקחי צדשות שאינם נמנעין מלקנות בשביל ספק טריפות: ומאי שנא מכל נקובי

הגדה
א* (ג) אפילו אין עליו קורט דם כן פירש רש"י ב' מין שער המחט כל העובי אע"פ ששוכב על המסס ודטק
ב לא נגזין דוקא שהמחט צא מן חוך הכרס ולא מצד כל העובי כשרה אצל אם
לד חולין תלמוד בבלי עמוד מס 376הורדס עיי' תכנת אוצר החכמה

שו"ע חו"מ סי' רל"ב סעי' י"א וט"ז

יא (ז) ג' המוכר [נ] כהמה לחבירו (י) לטבחה א' ושחטה ונמצאת טרפה אם נודע בודאי שהיתה טריפה בשלקחה ד כגון שנקבו בית הכוסות והוגלד פי המכה כג' שאז ידוע שיש לו ג' ימים שניקב אם קנה תוך ג' ימים ו[] הוי מקח טעות וצריך להחזיר הדמים ואם לא קנאה ד' תוך ג' ימים או שקנאה תוך ג' ימים ולא הוגלד פי המכה דאז הוי [יא] ספק אם ניקב תוך ג' אם לאו על הלוקח להביא ראיה כד' (יא) ואם לא יפסיד ויתן הדמים בתי' אם הם עדיין בידו: 1234567

חו"מ ג קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 190 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

טז י ראובן שמכר לשמעון לד' (נ') נבינות ולאחר שלשה ימים פתחם ומצאם מרוקבות ריקבון (ג' גדול) ישאלו לעושי נבינות בכמה זמן ראוי לבא ריקבון ועיפוש כזה אם יאמרו שנעשה הריקבון בבית המוכר נמצא שהיה מקח טעות ואם הדבר ספק (סו) מ' לה (ח) המוציא מחבירו עליו [טו] הראיה:

חו"מ ג קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 191 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

סמ"ע סי' רל"ב ס"ה ל"ה

מעט מהמיצה: לה המוציא מחבירו פליג סרליים וממילא אם סמעות פדין כיד לוקח וסמכות בא להוציא פידו סמעות פליג סרליים ול"ד למוכר לסבירו כהמה לשוחטה ונמצאת טריפה ואין ידוע אם קודם סקניי' או אחר סקניי' נטרפס דפסק הסור וסמכות בסי' דעל סלוקס להביא ראיה ואם אין לו ראיה מוציא סמעות פידו דשלי סמס דמעדיין סבסמה על חוקתם וסמס כהמה אינס נטרפת וברשות סלוקס נעסס סספס ואמרי' כאן נעמל כאן נחסס סמס משה'כ נבינות דלין לסס חוקס דרוב נבינות כסנמישו דרכן לסתליס דומס לוס כחכתי לפיל ס"ס ר"ל בסכר ססמין דלין אומרי' ססמדיט על סמוקס מס"ס ודלא כסמעות סבית יוסף סמוכ מס"ס סבית יוסף דס"ל דדין וס נבינות ודכסמס סרל סווין סן ופיין דריסס:

סמוקס מס"ס ודלא כסמעות סבית יוסף סמוכ מס"ס סבית יוסף דס"ל דדין וס נבינות ודכסמס סרל סווין סן ופיין דריסס: 1234567
חו"מ ג קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 192 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שב שמעתתא ב' פרק ד' בא"ד

וכן נראה מדברי הרשב"א בחידושו בחולין (דף י"א ע"א) ע"ש שכתב שאין לאסור הגבינות דוקא בטרפות שאפשר לומר דהשתא סמוך לשחיטה נולד בה אבל בטרפות סירכא שאי אפשר לתלותם בשעת שחיטה בהא ודאי אסורין, דהא אי אפשר לומר העמידנה על חזקתה, דהא ודאי נפקא לה מחזקתה ואי אתה יודע מתי נטרפה ומתי יצאתה מחזקתה, וכיון דודאי יצאתה מחזקתה ואי אתה יכול לברר מתי ולא לתלות בזמן ידוע, אסורין אותה למפרע. וכענין שאמרו בנדה (דף נ"ו ע"א) גבי כתמים שהאשה טמאה משעת כיבוס, כיון דכתם זה יבש ועל כרחך לא ראתה עכשיו אלא מכבר, לא אמרינן בה העמד אשה על חזקתה ולא נחזיקנה טמאה למפרע אלא כ"ה בכדי שיוכל הכתם להתייבש, אלא אמרינן (בשעת) [משעת] כיבוס ראתה.

שב שמעתתא הונוה והמפורסר עם סוגרית המקורות הכול, אריה ליב בן יוסף עמוד מס 15 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

משפט שלום סי' רל"ב סי' י"א

סעיף יא ונמלאת טרפה. ע' במס' ג' ה"ס סי' רכ"ד דנוס"ז המנהג
שהקצבים קונים בהמות על הספק שמא יהיה טרפות
ומשלמים על הספק בזול ואם נמלאת אח"כ טרפה אין להפנה שום
טו"מ על המוכר כי אדעתא דהכי נחתו ואין אחר המנהג כלום ומ"מ
נראה דה דוקא בבהמות אבל בעופות שמוכרים כגון לחות
וכדומה אם נמלאת טרפה יוכל לוקח לחזור בו כדין הש"ע וכן ראיתי
מורים :

משפט שלום שוואדרון, שלום מרדכי בן משה הכהן עמוד מס 230 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שו"ע חו"מ סי' רל"ב סעי' י"ב

יר [יס] ב"ו טרפות [יב] דסידכא הוא הדין דמבטל מקח כו' ז [ג] ויש חולקים : הנה דסודיל והוי
דבר דשבים סוי ליה לאסנויי (טור) כח [כא] ואפי' טריפה (יב) טאנו חוסרין [יג] מספק מבטל המקח ואין המוכר
יכול לומר אייתי רחיה דעריפה הוי (ר"ן ס' חלו טריפות) :
חו"מ ג קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 190 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

משפט שלום סי' רל"ב סעי' י"ב

שם בהג"ה ואפי' ט' מספק כו' . טמא'ל סי' ש"ו סעיף ה'
וע' בש"ח גא"י חת"מ סימן כ' דין קנה בהמה
ומחה וטרע אח"כ טמא'ה כלב ומקלח אנשים אמרו שהבהמה מחה
מנשיכה הלז וספק דיכול הקונה לחזור על המוכר דלא גרע מספק
טרפה דפדטי אינטי ע"ס. וע' אל"ח ח"ג אות א' בשם שו"מ חיים
מאל סי' ע"ד דין מי שקנה בהמות וטרע לו אח"כ שיש פוסקים
שאוברים לבתולה להשטטם בהם משום חשש כלאים ומטיקא הדין אין
בהם איפור אפי' דרבנן ודו"ה הלוקח לאחר בו מהמקח וספק דטון
לבתולה יש לחוש ודאי פדטי אינטי והוי מוס נמקח וכן משמע
בחו"מ ריב"ס סימן טל"ט פכ"ד. וע"ע בש"ך סינון קכ"ו פקט"ח
בבטו ועיין בשו"מ נ"ד סימן נ"ז עוד בענין ס' טרפה. ועיין
רס"י פנה ע"פ כ' דמוכח גם כן דסהם ארס נזהר ממלוה מהמוכר
ע"ס ודי"ק : [יב]

משפט שלום שוואדרון, שלום מרדכי בן משה הכהן עמוד מס 230 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שבט הלוי ח"א סי' ז' אות ב' וג'

לכתחלה ומהודר, אבל אנשים דכל הייהם חיי דיעבד ואינם מהדרים במלות, לאלה ודאי לא יקרא כזה מקח טעות, ועיי"ש בתשורת ש"י מש"כ בזה.
ג) ואשר שאל פרשיות שחסר מהם דברים שזדאי לא מעבד כגון החגין שעל הלמ"ד וכן עיקר צ"ח השמאלים וכדומה, האם מחויב הוא לחקן קודם שמוכר, או ששייך בזה דמים מודיעין כיון שהם ביותר זול מאותן שהם מהודרים. הנה בעצם ההלכה קי"ל דלא אמרינן דמים מודיעים, במצואר צח"מ סימן ר"כ ס"ח, וא"כ כשמוכר סחם אין הדמים ראוי, ומכ"ש סחם קונה הוא הדיוט ואין יכול לשער בעצמו מחיר המהודרים כדי שעל ידי זה ידע שמה שקונה אינו מהודר, איצרא כשהמוכר מניע לו כתחלה חפילין יקרים מחמת הידורם, ואח"כ מניע לו זולים יותר, יתכן ששייך בזה דמים מודיעים, אמנם גם בזה אני מפקפק, כי לאו כל אדם יודע שהמחיר הנמוך מחמת דאינם כתובים בהדור, אולי מחמת הגדול או הסופר הכותב וכה"ג סבות טיבא, ע"כ הדעת נוטה או דלריך לחקן או להודיעו.
 א ואזנר, שמואל הלוי עמוד מס 18 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ז) ואשר שאל דלפעמים נמלא כתפילין אותיות שנאמר עליהם צפוסקים כשר דיעבד, מה פירושו של דיעבד, אם הפירוש, דאם נכתבו כשר מותר להניחם לכתחלה, או הפירוש, שאם אין לו חפילין אחרים, או כסף עבור חפילין אחרים, אז מותר להניחם, והנפ"מ אם מותר לכ"ז למוכרם לכתחלה, ואם לריך להודיע לקונה, ומה לריך להודיעו.

הנה כל הדברים צורת האות שנאמר בהם כשרים דיעבד, היינו כמש"כ בנז"ק יו"ד סימן פ', דכל דלא נאמר בתלמוד, לא לעיכוב נאמר אלא נמארה, מלבד אם משנה ממש לורת האות כמובן, והם דברי הרמ"א ריש סימן ל"ו, אם שניה צורת הכתב אינו פסול, והפירוש דהכתב כשר כמו שהוא, ומותר להניחו לכתחלה לתוך הבית ולמוכרו כך, איצרא סחם הקונה המדקדק במלות רוצה שיכיר חפיליו כתובים אליבא דכל הדעות לכתחלה, וע"כ אם מוכר חפילין כאלה, מחויב להודיע לקונה שאמנם כשרים אבל נעשה בכתיבתן צטול מזה דלכתחלה, או לשון קי"ז, ואם לאו, חוששני ממקח טעות, ועיין בתשובת השיב משה סי' נ"ב ובתשובת חשורת ש"י חלק א' סי' ת"ה הביאו משם התשב"ץ דאפילו הוא ודאי כשר, רק אינו מן המוכתר, פטור מלשלם שכר הסופר, וכה"ג הביא שם משו"ת חיים שאל סי' ע"ד לענין איסור כלאים דשעטנז בגדים יע"ש.
ומ"מ נראה דזה דוקא בקונה שגראה מתכונתו שיהא מתנהג כך ורואה לקנות דוקא הכשר

א ואזנר, שמואל הלוי עמוד מס 17 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה